

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Buiv. Regele Ferdinand 23.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ELOFIZETÉS

Helyben és vidéken:

Égőn évre ... .. 600 Lej.
Fél évre ... .. 300 Lej.
Negyed évre ... .. 150 Lej.
Havonta ... .. 50 Lej.

Árjegyek díjazás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucurestiben 50 banival
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

A király intervénál az olasz kérdésben.

Bucurestből jelentik: A D. mánca jelentése szerint politikai körök úgy értesültek, hogy az olasz követelések kérdésében fontos lépések történtek. A minisztertanács tegnapi ülésén ismét foglalkozott az olasz kormány jegyzékével és elhatározta, hogy Ferdinánd királyt kéri fel intervencióra.

Lázadás Írországnban.

Londonból táviratozzák: Az ír kormány Dublinban egy háztömböt tankokkal és csapatokkal körülférfatott, mert értesítés szerint a házakban elfocsájtott katonatisztek és lázadásra szítók tükos gyűléseket tartottak. A gyűlésezőkön rajtaütötték és közülük számos egyént letartóztattak.

Jugoszlávia fegyverkezik.

Belgrádból táviratozzák: A szkupstinában Pasics tábornok, hadügyminiszter a hadsereg fejlesztésének szükségességét fejtegette és kérte, hogy a hadsereg költségvetését, 1,900.000.000 dinárt szavazzák meg. A szkupstina a költségvetést elfogadta.

Kifizetik a vasutasok nyugdíját.

(Saját tudósítónktól.) Több ízben foglalkozott a Közlöny a volt vasuti tisztviselők elmaradt nyugdíjának ügyével, amely még a mai napig sem nyert elintézetést. Dr. Cosma Aurél volt miniszter a napokban Bucurestiben tartózkodott és a temesvári és az aradi államvasuti nyugdíjasok érdekében tárgyalásokat folytatott a pénzügyminiszteriumban. Azonban ott sem mi eredményt nem sikerült elérnie. Egy aradi nyugdíjas államvasuti tisztviselővel a közlekedésügyi miniszteriumot kereste fel, a hol azt a megnyugtató választ kapták, hogy intézkedés történt az elmaradt nyugdíjak kifizetése érdekében. A temesvári államvasuti tisztviselők 1923-ban hat hónapig és az aradiak öt hónapig nem kapták meg nyugdíjukat. A két város tisztviselőinek elmaradt nyugdíja 8 millió 453.220 lejt és 26 banit tesz ki. A közlekedésügyi miniszteriumban 1924. március elsőjén kelt 3317. számú rendelete alapján, amelyet a CFR. vezérigazgatóságának küldöttek a nyugdíjak kifizetése rövid idő kérdése. A rendelet ugyanis utasította a CFR. vezérigazgatóságát, hogy az 1923. december 31-ig ki nem fizetett nyugdíjak összegével terhelje meg a CFR. költségvetését és a kifizetéseket sürgősen kezdje meg. Ez az intézkedés általános megnyugtató volt a nyugdíjas állományi tisztviselők körében.

A cluji botrány a minisztertanács előtt

(Gritta Ovidiu referált az eseményekről — A Kamara és a szenátus ülése.)

Bucurestből jelentik: A szenátus tegnapi ülésén napirend előtt Popovici indítványozta, hogy a francia szenátusnak küldjenek közzömbö táviratot a besszarábiai egyezmény ratifikálásáért. Pherekyde elnök közölte, hogy a szenátus nevében táviratot fog küldeni a francia szenátusnak. Mosca a Kormány nevében csatlakozott az indítványhoz. Blaru a jugoszláviai románok sanyargatását tette szóvá. Szócs Géza liberális Lepadatu kultuszminiszternek köszönet fejezte ki a székely nép eme déteről tartott előadásáért. A szenátus ezután áttért a vízterök felhasználásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Bucurestből jelentik: A Kamara tegnapi ülésének megnyitása után Duca külügyminiszter felkérte az elnököt, közölje a képviselőkkel, hogy nyújtsák be a külügyi helyzetre vonatkozó interpellációkat, mert a csütörtöki ülésén valamennyi kérdésre válaszolni fog. Florica a Creditul Industrial ügyét tette szóvá. Ezután a Kamara áttért a lakbérleti törvényjavaslat általános tárgyalására. Julian konstatálja, hogy az igazságügyi miniszter javaslata nem hosszabbítja meg az összes bérleteket, Lázár Aurél megállapítja, hogy a ja-

vaslat nem vette tekintetbe az erdélyi városi lakosság helyzetét. Erdélyben most az idegen nemzetiségű lakosság között erős kivár-dorlási mozgalom indult meg, viszont a román parasztság a városokban igyekszik letelepedni. A kormánynak ezen tények figyelmbe vételével előnybe kell részesíteni a románságot. Felsőházának végén annak a reményének ad kifejezést, hogy ez a legutolsó lakbérleti törvényjavaslat, amely a Kamara elé kerül.

Bucurestből jelentik: A tegnapi minisztertanács a cluji zavargások ügyében a politikai, polgári és iskolai hatóságok beérkezett jelentéseit vizsgálta felül. A tanácskozásokon Gritta Ovidiu cluji rendőrpáncsnok is jelen volt, aki a vasárnap és keddi eseményeket ismertette a minisztertanácsban. A minisztertanács elhatározta, hogy Tatarescu államtitkár Chajra küldi a történelem megvizsgálására. Ezután egy bucuresti petroleum cég kérelmével foglalkoztak, a mely szerint a vállalat engedélyt kér a kormánytól, hogy Oroszországból néhány vagon kátrányterméket importálhasson. Végül a készülő bányatörvényt tanulmányozta a minisztertanács.

Tartalékos tiszttek egyesülete.

(Aradon szombatn tartja megalakulását.)

(Saját tudósítónktól.) Bucurestiben február 6-án tartotta megalakuló ülését a Tartalékos Tisztek Egyesülete, amelynek legfontosabb hívatása, hogy állandóan fontartsa az összeköttetést a tényleges és a tartalékos tiszttek között. Az egyesületnek kulturális és jótékony célja van, és gondoskodik arról, hogy a tartalékos tiszteket képzettségüknek megfelelő társadalmi állásba helyezze és a háboruban elhakt özvegyeket és árvaakat is támogatja. A tartalékos tiszttek és a hadiárva tanításának segélyezésére internátust létesítenek a fővárosban és tudományos előadások rendezésével, valamint történelmi helyek megtekintésére rendezendő kirándulásokkal a katonai tudományokban fogják képezni magukat a tartalékos tiszttek. Az egyesület ellenőrzést gyakorol abban az irányban is, hogy a tartalékos tiszttek javára a katonai törvényekben és az agrártörvényben biztosított jogokat és kedvezményeket kellőképpen élvezhesék. A Tartalékos Tisztek Egyesülete politikával nem foglalkozik és valamennyi tagja alattvaló tisztelettel viseltetik a trón és a dinasztia iránt. Szanasoriumokat lé-

„Éjféli tánc.”

Charles Mére legújabb darabjának a bemutatója.

(Párisi levél.) A Théâtre de Paris legfrissebb újdonsága az „Éjféli tánc”. Charles Mére írta. Charles Mére-t Henri Bataille és Henri Bernstein utódjának tekintik. Jóságos vagy jogtalanul, eddig még nem döntötték el, azonban az bizonyos, hogy azon a címen, hogy ő az „utód”, minden új darabja esemény, s a híralók azzal a gondolattal nézik végig a darabjait, megilleti-e Charles Mére-t az utód cím, igen vagy nem? Ez tette eseménye a négy felvonásból álló „Éjféli tánc”-ot is.

A darab egy bankár családja körében perog le. A bankár pénzügyi nehézségekkel küzd, úgy a maga mint a bank pénzét kétes vállalatokba fektette, s minden pillanatban ki van téve annak, hogy letartóztatják. Kétségbeesésben a felesége barátjához, a hatalmas államtitkárhoz fordul. Tudja, hogy az államtitkár és a felesége régóta megértik egymást, nem törődik vele, de most ezt a „megértést” szeretné gyümölcsöztetni.

Az államtitkár összevont szemöldökkel és fagyosan néz a közzörgő bankárra.

— Nem. Ezt nem tehetem, — szökt ridegen — aki vétkezett, annak bünhődnie kell.

A bankár összeszorítja a fogát, vállá közé huzza a nyakát és súlyos léptekkel távozik. Még le sem ért a lépcsőn, amikor megfogamzott benne az elhatározás. — megbosszulja magát, rettenetesen megbosszulja magát. Hiszen csak a minap volt nála egy asszony, az államtitkár volt szeretője, s átadott neki egy csomó levelet, amelyet az államtitkár írt.

— Tudom, — szökt hozzá ez az asszony — hogy az államtitkár most a maga feleségének udvarol. Azelőtt nekem udvarolt... Itt vannak a levelei, a bizonyítékok. Fogja... magának adom, használja föl azokat úgy, ahogy akarja!

Hát fel fogja használni. De addig is egyenesen kell állnia a világ előtt, nehogy valamit észrevegyenek. Nagyszabásu estélyt ad, amelyre a társadalom oszlopai hivatalosak. Az államtitkár is eljön, de csak titokban, mert valamit hallott a régi szerető leveleiről. — Ezeket szeretné megkaparítani. A bankár visszautasítja, az államtitkár erőszakoskodik, ki akarja tépni a bankár kezéből a leveleket, a bankár felesége haszafán csújtja őket, a két férfi dulakodni kezd, s

a dulakodás hevében a bankár, a ki szívbajos, összeesik, meghal. Az asszony felsikolt, de összeszedi magát.

— A világnak semmi sem szabad megtudni! — mondja csendesen.

Bemegy a vendégei közé, mosolyog, nevet s táncol kivilágos ki vrratig.

A botrány felhője tehát elvált, de az asszony érzi, hogy nem végképpen, mert az államtitkár levelei a férje titkárnál vannak, tehát s azok a levelek, amelyekkel az államtitkár magával vitt, csak — másolatok voltak. — Mindenképp szeretné tehát ezeket a leveleket, annál is inkább, mert ha azok nyilvánosságra kerülnek, ő is a vádlottak padjára kerülhet. Felkeresi tehát a titkár s kéri tőle a kompromittáló irásokat.

— Nagyon szeretné ezeket a leveleket megkapni? — kérdezte a titkár olyan tekintettel, amely nyomában elárulta, hogy szereti az asszonyt.

Az asszony lestiti a szemét a földön rebeg:

— Nagyon!

De még mielőtt befejezték volna a beszélgetést, betoppan a titkárhoz az államtitkár — volt szeretője. Ő is szeretné vissza a leve-

tesít az egyesület, hogy a háboruban szerzett súlyos betegségek gyógyítását a szegényebb sorsú tartalékos tisztek részére lehetővé tegyék, azonkívül beszerzési szövetkezetet állítanak fel, ahol jutás árban szereztetik be az egyesület tagjai szükségleteiket. A szövetkezet minden városban beszerzési fiókot is állít fel.

A Tartalékos Tisztek Egyesülete központi vezetőségének körle-

Fordulat az eltűnt igazgató ügyében.

Kézrekerült Barta Árpád rokkant. — Pancsován letartóztatták a titokzatos budapesti gyilkosság koronatanuját.

Pancsováról jelentik: A rendőrség kedden délelőtt őrizetbe vette Barta Árpád magyarországi illetőségű tisztviselőt, aki utlevél nélkül lépte át a határt. A pancsovai rendőrség szerint Barta Árpád azonos azzal a rokkanttal, akit a budapesti főkapitányság negyedik öta keres a Dandó Miklós vásárpénztári igazgató ügyével kapcsolatban.

Múlt év decemberében Szántó Miklós eltűnése után jelentkezett egy rokkant katonának Szántóné Rozsnyai 35. számú lakásán és elmondta, hogy ő Barta Árpád mezőtúri lakos, előző napon szabadult a margittörvényszéki katonai fogházból és onnan üzenetet hoz a Szántó Miklósról, akit a katonaság tartóztatott le kémkedés miatt és akit szintén a margittörvényszéki katonai fogházban őriznek.

Szántóné nyomban érdeklődött a katonai fogházban, ahol tudták, hogy férje ott lenne őrizetben, ellenben beismerték azt, hogy Barta Árpád nevű fellábu-

velére Aradon Vlád Sándor-nyugalmozott ezredes elnöksége alatt bizottság alakult, amely előkészítette az alakuló közgyűlést. Az egyesületnek minden román állam polgár tagja leliet, aki felvételt kérte a hadseregbe és a felvétele már megtörtént. Az aradi csoport alakuló közgyűlését március 22-én délután 4 órákor tartják meg a Városháza tanácstermében.

rokkant csakugyan a kérdéses napon szabadult ki a fogházból. A mielőtt egyik bécsi lap híradása alapján a magyar nemzetgyűlésen is szóvá tették, hogy Szántó Miklós a fogházban eltűntek lábjától, a rendőrség keresni kezdte Barta Árpádot, de — noha teljes személyleírása megvolt a rendőrségen és noha semmi oka sem volt arra, hogy bujkáljon a rendőrség elől — három hónapig keresztül nem tudták megtalálni.

A titokzatos koronatanu, aki egyedül adhat felvilágosítást arról, milyen alapon állította Szántó Miklósné előtt azt, hogy férjét a katonai fogházban őrzik, miután a budapesti rendőrség három hónapig nem tudta előállítani, most a pancsovai rendőrségre került, a hol nyomban hozzáláttak személyazonosságai adatainak összeállításához. Megállapították, hogy Barta Árpádnak hívják, bal lábára békés születése óta, Brassóban született és egyik hajózási társaságnak volt gyakornoka. Apja, Barta Mihály fűtőházi főnök és Mező-

túron lakik. A hozzá intézett kérdésekre elmondta, hogy múlt év végéig a budapesti Margit-körúti katonai fogházban volt, mint kém gyanús őrizetben, de karácsony előtt szabadlábra helyezték.

A Szántó-ügyre vonatkozólag még nem hallgatták ki az őrizetbe vett rokkantakat.

Elfogott katonaszökevények.

(Rablótámadással gyanúsítják őket.)

(Saját tudósítónktól.) A pécsi csendőrség három veszedelmes embert tartóztatott le az éjszaka folyamán. Tegnap este három gyanús kinézésű ember tűnt fel Pécska főútcáján. A csendőrség figyelni kezdte őket és abban a pillanatban tartóztatta le, amikor átakartak szökni a határon. Kiderült róluk, hogy katonaszökevények és a hadbírósi tárgyalás elől szöktek meg. A három embert Berán Miklóst, Hirschmüller Mihályt és Gróza Pétert megmozdították és több mint husz ezer lej készpénzt találtak náluk. Az a gyanu, hogy a környéken az utóbbi időben elkövetett betörések, lopások az ő lelkismeretüket torzítják.

Érdeklődésünkre megtudtuk, hogy a napokban a pécskai országon három ember megtámadott egy gazdálkodót, aki kocsiával és loval igyekezett Aradra. A szerencsétlen embert fejszével súlyosan megsebesítették és kirabolták. Valószínűleg tartják, hogy a vakmerő rablótámadást is a 3 letartóztatott ember követte el. A csendőrség folytatja kihallgatásukat, a melynek befejezése után átadják őket a katonai hatóságoknak.

Irodalom, művészet

Erdély kultúrája.

(Bárdos Arthur erdélyi impreszióiról.)

Budapestről jelentik: Bárdos Arthur, a Renaissance Színház igazgatója tegnap tért vissza erdélyi körútról. Az erdélyi városokban szerzett benyomásáról a következőképpen nyilatkozott:

— Mindenekelőtt azt konstatáltam, hogy Erdélyben bizonyos szellemi mozgalmak észlelhetők, amelyek azt célozzák, hogy a lokális kultúrát kifejlesszék. Nagy akarással és ösztönzésekkel láttam. A színházakban egymást érik az eredeti magyar premierek. Ezek között a darabok között egyet sem találtam olyat, amely véleményem szerint alkalmas volna arra, hogy budapesti színpadon is színt kerüljön, de mindenestre észleltem egy olyan erőteljes mekkendőülést, amely a legnagyobb ígérekkel kecsegtet. — Míg a most fejlődő erdélyi színpadi irodalom még gyermekkorát éli, addig az irodalom más terén nagyon szép eredményeket láttam.

— Bár az erdélyiek szeretnék önálló kultúrát teremteni, egyelőre mindazonban a városokban, ahol megfordultam, a pesti repertoár képezi a színházak játékrendjének gerincét. A helyi árszámítva körülbelül a mai pesti helyi áraknak felelnek meg. Ezzel nem is volna bajuk a direktoroknak, annál több nehézséget okoz azonban a művész-kérdés. A hatósá-

gok kizárólag erdélyi illetőségű művészeknek adnak működési engedélyt és pedig ezért meggondolandó, hogy mi budapesti direktorok elvonjuk-e az erdélyi színházaktól a jobb erőket, amelyeknek nekik mincsem alkalmuk pótolni.

A timisoarai színház műsora: Pénteken: Diadalmas asszony, operetta. Szombaton délután 5 órákor: Vén bakancsos és fia a huszár. Este 8 órákor: Diadalmas asszony. Vasárnap délután 3 órákor: Szép Helena, 6 órákor: Pompadour; 9 órákor: Diadalmas asszony.

Kulturdeputátum Aradon. Az Aradon alakult román „Irodalmi és művészeti szalon” (Salonul literar și artistic) március 23-án délután öt órákor kulturdeputátum rendez értékes műsorról. A műsor keretében az ismert aradi román költő Stamatiad Macedonskiről tart előadást és eredeti költeményeit olvassa fel. Tölössy Magda, a kitűnő magyar hegedűművész két kisebb lélegzetű hegedűhangversenyművet ad elő. Balázsné urasszony zongorakiséréttel. Negura, a kitűnő román írő Braescuroi értékezik. Szántó László Radimáninoff és Chopin műveit tolmácsolja zongorán finom előadásban. Cotrus Áron, a román költészet aradi büszkesége eredeti költeményeket olvas fel. Jonescu Virgil hadnagy Radulescuroi és Eminescuroi ad elő, míg Szántó Erzi zongoraművész egy Liszt darabot interpretál tökéletes művészi előadásban.

Tahler professzor védekezik.

(A Park-szanatóriumra utasítva fogja a rosszul sikerült operációt.)

Budapestről jelentik: A főváros egyik legelőkelőbb gyógyintézetében, a Park-szanatórium ellen súlyos vádat emelt Tahler bécsi orvos-professzor Klein Ferencnének a Ganz-Danubiusgyár ügyvezető igazgatója ifjú feleségének tragikus halála alkalmából. Klein Ferencné ugyan a Park-szanatóriumban ápolták és amikor állapotja súlyosbodott, a család Tahler bécsi orvosprofesszort hívta le a beteghez. Tahler tanár megoperálta a beteget, akit a műtétet követő napon meghalt. A haláleset után mindenféle rossz süttogás kelt szárnyra, mire Tahler professzor egy üleshangu nyilatkozatban a Park-szanatóriumot tette felelősnek az operáció szerencsétlen kimenetelért, mert a kötszerek és műszerek nem voltak kellő óvatossággal sterilizálva és ezért következett be a vérmérgezés, azonkívül — szerinte — az ápolás körül sem járt el a sanatórium kellő gondossággal.

A bécsi orvostanár nyilatkozata arra mely érthető nagy feltűnést keltett nemcsak orvosi körökben, de a társadalom széles rétegeiben, a Park-szanatórium igazgatósága érvelésből nyilatkozatot tett, amelyben viszonyítva a vádolt a bécsi orvosprofesszort, hogy kijelentését budapesti praxisa érdekében tette, amelyet feltétlenül a nem sikerült operációval kapcsolatban. A sanatórium vezetősége, hír szerint, bíról uton akar elégtételt szerezni magának.

leket, még pedig azért, mert most már nem akarja pellengére állítani az államtitkár, hiszen visszatért hozzá s ismét szeretik egymást. A két asszony mint két furia rott egymásnak:

— Te, te! — hörgi az egyik.

— Te, te! — lihegi a másik.

S nem éppen szalonképes szavakat vagdosnak egymás fejéhez. Mialatt az egyik súlyos sértés a másik után roppen el, az államtitkár, aki eddig lent várakozott, türelmetlen lett s ő is bejött a titkár szobájába. Ahogy észrevette mi történik, az első szeretőjét kizsarkolta a szobából:

— Csak menjen, menjen, majd én rendbehozok minként.

Az első szerető távozása után a bankár özvegyéhez fordult s égre-földre esküdzött, hogy csak őt szereti.

— Visszamentem hozzá, — magyarázza — de csak azért, mert félttem tőle. Hidd el, hogy csak téged, csak téged szeretlek!

A titkár most már egyáltalán nem akarja visszaadni a leveleket. Nyilvánosságra fogja hozni azokat, így bosszálja meg magát azon az emberen, aki méltatlan az ő ideáljához.

A botrány csakugyan ki is tör, az államtitkár lemond s a bankár özvegye a vádlottak padjára kerül. Nagynehezen felmentik, de a per annyira megviseli, hogy sanatóriumában kell ápoltatnia ma-

gát. Az államtitkár fizeti a költségeket, de nem látogatja meg a barátnőjét, nehogy még jobban kompromittálja magát. Annál sürűbben van a betegágyánál a titkár. Amikor meggyógyul, éppen azon a napon az államtitkár a hogyléte felől tudakozódik a sanatóriumban. A szegény asszony oda van a boldogságtól.

— Hát mégis csak szeret, hát mégis csak szeret...

A volt államtitkár pillanatra bejön a szobába, de nyomban távozni akar.

— Ugy-e együtt megyünk edes ugy-e elutazunk? — néz rá könyrnyekkel felt szemekkel az asszony.

A férfi bosszus arccal vág: — Most lehetetlen... teljességgel lehetetlen drágám... hiszen választások közelednek, nekem a kerületembe kell mennem. Most lehetetlen!

Hanem a leveleket! Azt még mindig vissza szeretné Kapni, nehogy a választási küzdelemben még egyszer hátbatámadhassák vele. Az asszony ebben a percben mindent megért.

— Ő nem szeret engem ugy, mint ahogy én őt szeretem...

Visszaadja a leveleket, nem fut többé a volt államtitkár után, ő eleget szeretett, most azt akarja, hogy őt szeressék kissé.

A titkár felesége lesz.

A bécsi orvostanár Bostrányáról alig néhány nappal ezelőt szá molt be a Közlöny. Úgyével a budapesti lapok is foglalkoztak és megállapították, hogy bár több orvos tanár ellenézte, Tahler ragaszkodott az operációhoz, de repülőgép helyett expresszvonaton jött és megkésve érkezett. A bécsi tanár nyilatkozata gyenge önvédekezés, mert az operáló orvos felös a műszerék tisztaságáért.

FEKETE VIRAGOS GLADIATOROK

Fekete lilium hajolt az arcomba
hol idő, szerelem, bus barázdát
szántott,
Fekete lilium lobbant arany lángot
alkonnyal és ősszel birkozó har-
comba,
ölelésbe szökött, harcos két ka-
romba.
S fekete lilium szánkon a csók-
szándék...

Köröttünk már minden megnyult
estí árnyék
ritmustalan táncá líhegi a sorsunk;
pajzsot és parittyát már hitba hor-
dunk
és hitba minden csókujrázó szán-
dék:
vagyunk a tavaszról kifeledt aján-
dék:
fekete virágos, két halott halán-
ték.
Ungvári Miklós.

A kereskedők és a lakbértörvény.

(Az aradi Sfátul Negustorese csatlakozott a bucaresti tiltakozáshoz.)

(Saját tudósítónktól.) A Sfátul Negustorese bucarestii központjának nagygyűléséről már beszámolt a Közlöny, amelyen hevesen tiltakoztak az új lakbértörvény azon paragrafusai ellen, amelyek a kereskedők és a háztulajdonosok közötti új viszonyokat állapítja meg. A központi nagygyűlés határozatáról ma a következő távirati tudósítás érkezett.

A Sfátul Negustorese nagygyűlésén a kereskedelem felsőbb érdekeinek megvédésére hívták fel a kormányt és kérték, hogy két évvel hosszabbítsa meg a felmondási határidőt, és ez idő alatt hozza meg a kereskedői biztosítékról szóló törvényt. A kereskedők hajlandók méltányos béremelést elfogadni, de tiltakoznak a háztulajdonosok esetleges túlzott igényeinek kielégítése ellen, mert ez esetben számtalan romániai kereskedő egzisztenciáját komoly veszély fenyegetné.

Adám György a Sfátul Negustorese aradi csoportjának elnöke nem lévén elég idő ahhoz, hogy delegátust küldjön a fővárosi központi nagygyűlésre táviratilag fordult a központhoz, amelyben hozzájárult a bucaresti nagygyűlés határozatához és kérte a központi vezetőséget, hogy a kereskedők érdekeit az új lakbértörvényvel szemben a végtelenségig védje meg. Az aradi kereskedők biznak abban, hogy a központi intervenciójára a kormány tekintettel lesz az ország azon nagy rétegének érdekére, amelynek olyan fontos szerepe van Románia közgazdaságának fellendítésében és amely olyan nagy mértékben járul hozzá az államháztartáshoz.

Az olasz király átvette Fiume aranykulcsait.

Olaszország nemzeti ünneppé avatta a város birtokbavételét

(Fiumei levél.) Március 16: Fiume hivatalos annektálásának napja...

Az ünnepség hivatalos programja szerint az olasz király délelőtti feltizenegyor teszi lábát először az annektált Fiume földjére. De már reggel nyolc órakor ünnepi ruhás tömeg lepté el a kikötő minden részét.

Olasz trikolorát lobogtatott a gyöngye borina, az Adria hívős szele a kormányzó palota ormán, ahol most Giardino tábormok székel. Zászló és zászló mindenütt. Zöld-piros-fehér színű olasz lobogó. A házakon babérlombokból fűzött girlandok, a Savoyai-ház címere, a Savoyai kereszt és csillag minden ház falán, a Piazza Dantén tizenkét hatalmas árbóccal földet verő nagy lobogó csüng alá. Az uccákon, tereken katonai zenekarok. Még kilenc óra sincs és máris fölzend minduntalan a Marcia Reale a fascista himnusz, az Arcitük indulója. A kikötőben olasz torpedónaszádok horgonyoznak.

Féltízkor messze kint a tengeren fölűnik egy gyorsjárata olasz torpedóúzó karcsú sziluettje. Fehér füstje mint óriási fehér pántlika lobog utána. A Carlo Mirabello előzi meg a király hajóját, amely mögött nyílttengeri torpedónaszádok eveznek be Fiume kikötőjébe.

Még fél tíz sincs, amikor az Adamich-mólón elfoglalják helyüket a volt fiumei legionáriusok. Civil ruhában van valamennyi.

Fölvomulnak az iskolák. Fehérruhás leányok, hadiárvaik, fiuk és leányok matrózbluzban. Most egyszerre tizenkét óriás vonul el: az olasz király vértess testőrei. Valamennyi önlél magasabb. Ezüst-és aranypáncél mellükön és hátukon. Fejükön piros tollbokrétás aranysisak, amelyről hosszú, fekete lófark lóg alá, hogy hátukat verdesse. Félrecepott csákóju, piros-kék tollbokrétás karabinérek, ezüstsujtásos fekete díszruhájukban az Adamich-móló bejáratát állják el.

Itt állították föl a régi városrészt ósi Arco di Triomphójának pontos másolatát, ezzel a felirással: *Al suo Re—Fiume Redenda.*

A szivárvány minden színében tarkállik már a kikötő minden pontja. A nők és férfiak, katonák és civilek ruháinak összefolyó színtengerében.

És megszólaltak az ágyuk. Huszongy tompa dübörgés, amely még sokáig visszhangzik a tenger felett, a ragyogó napfényben, amely eloszlatta már a Monte Maggiore ködsipkáját is, most evez be lassan, méltóságteljesen a nagy-keményes, színke nagy csatahajó: a „Brindisi”. Azelőtt a monarchia hadihajója volt „Helgoland” volt a neve.

A királyi flotta többi hajója megelőzte a kikötő bejáratánál a király hajóját és percek alatt elhelyezkedett a belső kikötő szűk medencéjében. Algha lehetett véletlen máve, hogy a San Marco és a Carlo Mirabello, meg egy fiurge torpedónaszád egyenest az egykori Molo Lungo mellé tarolt, ahol az új jugoszláv határ vörös téglafala vonul el. Ágyuk azonban a belső kikötő felé irányultak.

A „Brindisi” mellett megcsob-

bant és gyűrűket vetett a tenger. Most eresztette le horgonyát a királyhozó nagy cirkáló.

Kürtzö hangzik föl. Fölharsan a vezényszó: „Attanti!” A hadihajók felől fények villannak föl, utána hatalmas dőrejek, majd gomolygó fehér füstfelhők, melyek szinte eltakarják a féltelmes uszó várakat. A király hajója horgonyt vetett. A flotta sortűzet ad.

Még dörögnek az ágyuk, még gomolyog fölöttük a lőporfüst, amikor egy fehérre festett, villám gyors járásu kis motoros hajón a mólóhoz ér — Fiume új ura: III. Viktor Emánuel. Mellette tábornokok, admirálisok, podeszták, az egykori legionáriusok, feketeingés milícia.

Elítelték a budapesti gyermekgyilkost.

A löversenyteri fojtogatót nyolc évi fegyházzal büntették

Budapestről jelentik: Plivna András 28 éves villanyszerelő múlt év november 8-án a kis 14 esztendő Csapó Józsefet a löversenyteri sporttelep mellett az éjszakai órákban egy hevederrel megfojtotta.

Napokig tartó nyomozás után tudták csak megtalálni a villanyszerelőt, aki már a nyomozás és a vizsgálat során is töredelmesen beismerde, hogy a gyermeket ő tette el láb alól. A gyermekkel együtt kikölcsonzott biciklit az Erzsébet királyné-úton eladták és amikor a gyermek követelni kezdte a bicikli árának felét, ezen összeszólalkoztak s az összeszólalkozás hevében a szerelő a gyermeket megfojtotta.

A gyilkosság ügyét ma tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék. A mai fő tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát. A gyermek régi ismerőse volt. Dodó néven ismerie. Az ünnepnapon találkozott a gyermekkel. Egy kölcsönkért biciklivel eimentek a Kálvária-térre biciklizni, ott a gyermek azt ajánlotta neki, hogy vegyenek föl a biciklire kölcsönt. Az Erzsébet királyné-úton egy kereskedő rávette őket, hogy százezer koronáért adják el a biciklit.

A 100.000 koronából 20 ezer koronát elkoreszmáztak, amikor az esti órákban együtt értek a löversenyterre. Itt azután, maga sem tudja miképpen történt, hirtelen előntötte az indulat, amikor a gyermek szájkaszkodott vele és a hevedert a nyakába dobta. Azt látta, hogy a gyermek leesett a földre és kapálódzott, de ő nyugodtan otthagya és hazament Karpfenstein uccai lakásába.

Kenyeres Balázs dr. egyetemi orvos tanár, törvényszéki orvosszakértő, a védő és a bíróság tagjainak kivánságára a bűnjelek között szereplő hevederrel

a vádlott nyakán mutatta meg, hogyan végzett a villanyszerelő a fiúval.

E szokatlan és a vádlottra mindenestre kényelmetlen mutatvány hatása alatt a vádlott Plivna András keservesen zokogni kezdett és az orvos szakértő egész előadása közben állandóan sirt.

Csapó Imre csomagoló, a meggyilkolt gyermek édesapja mondja el ezután fia elhínésének történetét:

— Szombaton, mikor délután hazamentem, még nem volt otthon a

Rövid párszavas beszélgetés. Az ezüst- és aranypáncélos vértess megindulnak egy színke autó felé. A király beszáll a gépkocsiba, amely lassan, nesztelenül, mintha szőnyegen haladna, megindul a Riván a tömeg sorfala között. Viharok esője záporzik feléje. Feje fölött fehérhasu hidroplánok keringenek. A sárnyok a gépmadarak bugásától mind magasabba menekülnek. A repülőgépek pedig a legvalószínűbb mutatványokkal — valóságos szaltomortálékkal, szárnyaikkal függőleges vonalban — cikáznak a király autója fölött. Zug, zeng az egész város, miatt a királyt a Municipio palotája elé viszi az autó, hogy ott átadják neki a város aranykulcsait.

És ekkor megint megdörögnek az ágyuk. Katonai zenekarok himnuszokat fújnak és a réztrombitálkon ott játszik az aranyos napfény.

Fiumét átvette az olasz király.

gyerek. Türelmetlenül vártam és az éjszakát is a legnagyobb izgalomban töltöttem. Reggel jött egy ember és a fiamat kereste, mert állítólag elvitt tőle egy kerékpárt. Mondtam neki, hogy nekem nem a kerékpár kell, hanem a fiamat keressék elő. Csak később tudtam meg, hogy szegény gyermeket meggyilkolták. A bíróság kérdéseire ezután elmondja, hogy fia rendszeren járt iskolába és a harmadik elemiben a legjobb, legszolidabb gyermek volt.

A bíróság ítéletében szándékos emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek Plivna András és ezért a büntetőtörvénykönyv enyhítő szakaszának alkalmazásával 8 évi fegyházbüntetésre ítélte.

Mivel úgy az ügyész, mint a vádlott megnyugodtak az ítéletben, az ítélet jogerős.

A „stréberkedő birák.”

(Érdekes sajtópör a budapesti törvényszéken.)

Budapestről jelentik: Dr. Thot Lászlót, aki egy évvel ezelőtt még a budapesti járásbírósgon véggezte a járásbírósgat kisebb ügyeit pár hónappal azelőtt a lapjait egyetemre hívták meg tanárnak. Thot Lászlót, aki ma Argentina több egyetemén tanít, a spanyol akadémia tagjává és a spanyol hadsereg tábornokává választották meg.

Közvetlenül Thot László Argentínába való kimenetele után Adám Ferenc cikket irt a Népszavába „Laplata hozzánk jön” címmel, melyben Thot László csodálatos karrierjével foglalkozva többek között azt irta, hogy a rangosabb birák és egyetemi professzorok, akik igazságot osztva Magyarországon felajánlották ravasz elmeüket a mai jogrend megargumentálására, akik strébolva ügyeskednek, hogy a kurzuspotentátoknak szolgálatakat tegyenek, azok lesznek valakiké. Thot Lászlónak azonban ki kell menni Argentínába, hogy felismerjék őt:

A budapesti ügyész sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége címén vádat emelt Adám Ferenc, mert a vádirat szerint a cikk-

ben a bíróságnak névszerint meg nem nevezett tagjairól hivatásuk gyakorlására vonatkozóan oly tényeket állít, melyek valódiságuk esetén a bíróság egyes tagjaival szemben bünvádi és fegyelmi eljárást vonnának maguk után. A

Töreky-tanács ma tárgyalta a cikk író ügyét. Rövid tárgyalás után Ádám Ferencet bűnösnek mondták ki sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségében. Ezért három hónapi fogházra és 300.000 korona pénzbüntetésre ítélte.

Angliában is van pénzhány.

(Szónokok az uccán. — Különös új szekta.)

(Saját tudósítónktól.) Ma, amikor az angolországi élet és viszonyok a legérdekesebb dolgok közé tartozik, mindenki egyforma figyelemmel kíséri az angol viszonyokat érintő közleményeket. Steiner Jakab az aradi izraelita internátus igazgatója ma érkezett haza angolországi utjáról. Az igazgató majdnem egy évig időzött Londonban és érdekes impressziókról számolt be a Közöny munkatársának.

Megérkezés az angol partokra.

— Hoffo Holland kikötőből ináltam el, miután szigorúan megvizsgálták beutazási engedélyemet. A vizsgálat azért olyan szigorú, mert rendkívül sokan özönlenek Angliába az utóbbi időkben. Elég kellemesen utaztam és néhány óra múlva Wharrieh kikötőbe érkeztem. Itt megkérdezték, hogy hová megyek, minek és meddig maradok Angliában. Szerencsére egy nagyon értékes igazolvány volt birtokomban, dr. Herz az angol, indiai és ausztráliai zsidók fejének aláírásával, amiféle nagyon respektálnak. Erre azután határtalan időre kaptam letelepedési engedélyt. Innen vonaton Londonba utaztam. Az első londoni impresszióm nem mondható valamilyen kellemesnek. A nap közepén érkeztem és Londonban olyan sötét volt, mint a legalább is éjfél lenne. Olyan vastag köd volt hogy lámpással is alig lehetett valamit látni. A rendkívül erős uccai lámpák éjjel nappal égnek és a villa mosók erős reflektorral vannak felvilágítva.

Londoni impressziók.

Az első dolog az volt, amit tapasztaltam, hogy mindenki nagyon előzékeny az idegenek iránt. Minden felvilágosítást készséggel megadnak, sőt ha kell pénzsegélyt is adnak. Az idegeneket az első időben szinte elkábítja a nagy lármája és forgalom. Az uccasarkokon szónokok kiabálnak. Mert ott az eseményeket nem a lapokból tudják meg.

Egy képviselőházi tanácskozás után, minden pártnak néhánnyal erre a célra fizetett szónoka mondja a történeteket. A járókelők pár percet megállanak, hallgatják, azután minden zavar nélkül tovább mennek.

A megélhetés könnyű. Egy szálló szoba egy angol font hétként reggelivel együtt, ebéd négy-öt shilling. A szövetek ellenben elég olcsók. Egy elegáns ruhánál kétszer egy font, vagyis nincs ezer lej, egy rend elegáns ruha három font. A társaság éppúgy megváltozott, mint másutt. Az egykori gazdagok elszegényedtek és sokan, akik néhány évvel ezelőtt szegények voltak, ma gazdagok. Nagyon sokan buktak bele a már kaspuklálóba. Egyébként éppúgy olyan pénzhány van mint nálunk, export egyáltalán nincs. mert a

külföld tudja a fontot megfizetni. Beviteli illetékek nincsenek, csak a szesz italokra. Ezekre azután nagy vámokat rónak. A társasági élet este hét óra után kezdődik, minden szórakozóhely zsúfolt a pénzhány dacára. A sörcsarnokokban épp úgy járják a tangót dél előtt tizkor, mint éjjel nálunk.

Az új szekta

Az utóbbi időkben nagy befolyásra tett szert a misszionáriusok vagyis a zsidó keresztények szekta, akik király védelme alatt állanak. A szekta rendkívül gazdag és saját palotáikban vannak könyvtáraik minden városrészben, meglehetően termek. Minden áttérőnek egy összeget adnak, amellyel elkezdhet valamit. Érdekes, amikor felvonulnak a karszalagos hölgyek propagandautra zenekarral és énekkarral. Minden utcacsarkon megállnak, a zenekar játszik és ők vallásos zsoltárokat énekelnek. Amikor például megérkeztem, hozzámjött egy ilyen karszalagos hölgy és megkérdezte németül, hogy hova akarok menni. Amikor megmondtam, oda intett egy közelben álló boy. Adta neki táskámat és valamit mondott angolul. A boy felszállt velem egy autobuszra és elkísért. Amikor fizetni akartam, azt mondta — I am paid — Kifizettek és tovább ment. És annyit mondhatok, hogy minden idegennel ilyen előzékenyek.

Különös az, hogy nem láttam egész Londonban egy kincset sem. Az ajtókra vasdarab van fel-függesztve és azzal kopognak. Előre meghatározott jele van minden kinek, úgy hogy előre tudják, hogy ki a látogató.

A bevándorítottak.

'Annyi' érdekes megfigyelést mesélt el az igazgató, hogy nem tudtuk magunkat elhatározni, hogy a beszélgetést abba hagyjuk. Még egy utolsó kérdést tettünk fel. — Milyenek a bevándorítottak?

— A bevándorítottakat három csoportra lehet osztani. 'Akkinek szülei vándoroltak ki, azok teljesen asszimilálódtak. Azok azt mondják: I am an englishman. — A második csoport csak most kezd levetkőzteni nemzeti sajátosságait és különösen arról ismerhető fel, hogy nagyon huznak a nemzetiségbeliékhöz. A harmadik csoport nagyrésze még angolul sem tud és ezeknek nincs állandó foglalkozásuk. (m. r.)

— Eredménytelen tárgyalás a cseh hitelezőkkel. Bucurestiből jelentik: Az Argus jelentése szerint a csehszlovák hitelezőkkel folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre. Weisel, a kormány megbizottja táviratot küldött Bucurestibe, hogy holnap visszautazik Prágából.

A nap tükre.

Fő a módszer!

Barátom, a művelt és nagyvilági, mondotta el nekem ezeket:

— Kérlek szépen, manapság kulturember már nem lehet elnyelvismeret nélkül. Beláttam, hogy franciául kell tudnom és elkezdtem tanulni. Megvettem a Schidlof-rendszerét, ami alig pár száz lejbe került és tanultam. Két hét után azonban rájöttem, hogy nem ez az igazi. Tudod Kérlek, nagyon nehézkes, fárasztó és nem direkt módszer. Abba hagytam. Atértem a Rozsnyay-metódusra. Igazán nem került többé 200 lejnél a tankönyv és a hozzávaló sok füzet. Két hétig folytattam szorgalmasan, de aztán elment a kedvem. Ez sem igazi, mert nagyon lézagos, rendszertelen és főleg szótárszerű. A 400 lejes Berlitz-szisztem nagyon tudálféles, iradalmi, pedig én a mindennapi nyelvet szeretném elsajátítani. A Pölyglott olcsó, mert csak száz lej, de itt a módszer nagyon ősi, a „Franciául egy óra alatt” pedig szélhámososság.

— Áttértem a nyelvitanár rendszerre. Az első, akibe elmenttem, kijelentette, hogy ő a direkt módszer híve és tüstént tűzbe lökte velem az összes tankönyveket, szótárakat és füzeteket. A mester kijelentette, hogy fél év alatt kész francia vagyok, Poincaré elszégyelheti magát mellettem, egy óra ötven lej, ötvenkét óra egy fél év alatt 2500 lej, sziveskedjen kifizetni a felét. Kifizettem. Fél évig tanultam, a mester leíratott velem tíz szót százszor, majd száz szót tízszer és ennyem magamra hagyott, míg ő elment a kővelházba dominálni. Több ízben rájöttem, hogy a kitűnő tanár által mondott francia szó nagyon hasonlít a jiddis-zsargonhoz, de ilyen csékéllyel ő nem törődött. Fél év múlva elbocsátott azzal, hogy kész francia vagyok. Még aznap este találkoztam egy franciával, pár kérdést intéztem hozzá franciául, mire a francia kijelentette, hogy nem is hitte volna, hogy a magyar nyelv ilyen dallamosan hangzik. Másnap rohantam egy francia nyelvmesternőhöz, aki Svájcban született, Németországban nevelkedett, de már husz éve itt él és direkt párisi kiejtést tanít. Azonnal leíratott velem egy fél évi óradíjat és szélhámosnak nevezte a mestert. Fél év múlva ismét beszéltem egy franciával, aki azt hitte rólam, hogy orosz vagyok és megkérdezte, hol tanultam a dél-orosz dialektust. Megpróbáltam új és legújabb módszert, két év óta járom a nyelvmestereket, elnyelvtanultam mintegy tízezer lejt és egy szót sem tudok franciául. De most már okosabb lettem. Felfedeztem a legeslegújabb indirekt módszert: a leghíresebb helybeli nyelvmestertől megtanulok négerül, mire véget ér a tanolyam, biztosan a franciát fogom tudni.

Barátom most négerül tanul és ahogy én az itteni nyelvmestereket ismerem, azok megtanítják a franciára, a párisi kiejtésre, az egvedül üdvözítő direkt módszerrel. (K. S.)

HIREK.

Itt a tavasz.

A tél korzók egyhangúsága, a sötét télkabátok, a prémekkel félig eltakart arcok, a hűdőlő tél nyomasztó hangulata egy csapásra szinessé változott a táncoló nap sugar simogatásából. Itt a tavasz. De nem ezért van itt mert az asztrológusok parancsára március húsznegyediken meg kell jelennie, hanem mert a napsugár keresztül-törte az igrigen eltakaró felhőtmeget és üdött melegével kicsalta a nedves földből az ibolyát és a hóvirágot. Világos, színes kosztümöket kényszerített a nőkre, derűt és mosolyt az arcokra, életkedvet, vidámságot az emberek szívébe. Itt a tavasz. A korzó parfóm illatába az ibolya is belevegyül. Itt a tavasz: az ígért, a jövő, a hiatalóság, a mindent felejtés és mindent megértés: a mindenki szívébe szeretet. Az Élet szeretete.

— A király olasz kitüntetésére. Rómából jelentik: Viktor Emánuel olasz király Ferdinánd román királynak a Máltai Lovagrend vaskeresztjét adományozta.

— A népjóléti miniszter Timisoarén. Saveanu népjóléti miniszter ma délután fél hat órakor Timisoarára érkezett Voitinu kabinetfőnök kíséretében. Meglátogatták a hadiárva házat, ahol Cozma Lucia elnök fogadta a vendégeket. Majd megérkezett Oprea János iparfelügyelő is. A miniszter a legnagyobb meglepedését fejezte ki a hadiárva gondozása és nevelése felett. A vendégek Lugojról jöttek Timisoarára, ahol szintén meglátogatták a hadiárva házat.

— Előlepfetés. A belügyminiszter Citeaia Jánost, a timisoarai pénzügyigazgatóságnál szubadminisztrátorrá léptette elő.

— A magyar nemzetgyűlés új alelnöke. Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén a Pesthy Pál miniszterrel történt kinevezése következtében megürült alelnöki állásra Zsitvey Tibort választották meg.

— Elindultak a román-orosz tárgyalások kiküldöttei. Bucurestiből jelentik: A bécsi román-orosz tárgyalásokra kiküldött delegáció ma este indul el a fővárosból.

— Jutalom az eltűnt diák megkerítésének. Székely Andor, a rejtélyesen eltűnt timisoarai diák felkutatására megindult nyomozás eddig semmi eredményre nem vezetett. A diák szülei ma jutalmat tűztek ki annak, aki felvilágosítást tud nyújtani az eltűnt fiura vonatkozásban. Aki nyomra vezet a szülőket, vagy a hatóságot és a nyom alapján a fiu élve megkerül, tízezer lej jutalomban részesül. Aki felvilágosítást tud nyújtani arról, hogy a diák hol és esetleg milyen balesetnek lett áldozata, ötezer lej jutalmat kap.

— Kinevezés. Ciupuliga Jon lippai végrehajtót, akit nemrég Aradra delegáltak, ma véglegesen Aradra nevezték ki.

— Kiutasították Kinából a szovjet követet. Londonból jelentik: A Daily Mail jelenti Pekingből, hogy a királyi kormány felszólította a szovjet követet az ország elhagyására. A szovjet követ kiutasításának oka az, hogy Oroszország nemrégiben jegyzéket küldött a kínai kormánynak, amelyben követeli, hogy Kína három napon belül de jure elismerje a szovjet kormányt.

Relmentették a bonckéssel szurkáló orvost.

(A bíróság jogos önvédelmet állapított meg. — A megszurtt embert azonban elítélték két heti fogházra.)

Budapestről táviratozzák: A kaposvári törvényszék ma tárgyalta Huszár Csaba orvos esetét, aki a múlt év augusztusában egy éjszaka amputáló késével beleszurtt Friedman Ernő földművelőbe. Az eset előzményei a szigetvári emlékoszlop leleplezésén nyulnak vissza. A város képviselőtestülete akkor úgy határozott, hogy a zsidó hitközség képviselője is beszélhet az emlékoszlopnál. A határozatot megtámadta a Somogyi Ujság, amely azt írta, hogy a zsidóság részvétele megszenteltté teszi a hazafias ünnepélyt. A cikk következményeként egész sor affér támadt Szigetváron, amelyek heftetőzése volt Huszár esete. A vádlott szerint az emlékeztető éjszakán az olvasóközből távozott és az uccán hangosan énekelt az „Erger-berget“-t és több antiszemita dalt. Egyszer csak kettő kerületek elébe, akik bottal támadtak rá. Erre ő előrántotta bonckését és egyik támadóját, — akiről csak később tudta meg, hogy Friedman, mellbeszurta. Friedman ezzel szemben azt vallotta, hogy ügyben volt amikor a barátja beözöngött, hogy valahol nagy lárma lehet és a barátaitak verik. Felült a barátjával együtt a lárna irányába indult, amikor Huszárral kerültek szembe és az el-tartóztatva öket, majd késő beledöfte és barátját is meg akarta szurkálni, de az elismerte, hogy türelmetlen Huszárt, de csak a szurás megtörténte után.

Hohenzollern herceg és Hadik gróf Timisoarán. Hadik János gróf volt magyar miniszter Hohenzollern herceggel ma családi ügyben Timisoarára érkezett. ahol szombatig tartózkodik.

Halálozások Gáspár Henrik aradi kereskedő folyó hó 19-én Aradon meghalt. Temetése folyó hó 21-én, pénteken délután 3 órakor lesz a Bul. Reg. Ferdinand (Boros Beni-tér) 24. számú gyászaházból. Az elhunytban Gáspár Árpád tekintélyes aradi műszerész fivérét gyászolja.

Gianotti Nándor közismert aradi férfinak 42 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Temetése pénteken délután öt órakor fog végbenemni Aradon, a Str. Russu Sorianu (Aulich-u.) 20. szám alatti gyászaházból.

Sulyos csapás érte ma Avarffy Ferenc ismert aradi ügyvédet, akinek a napokban halt meg Budapesten leánya, Burián magyar alezredes felesége. Ma az ügyvéd felesége halt meg. A beteges asszony vérszegénységben szenvedett. Leányának halálhíre nagyon lesújtotta és hozzájárult halálához. Az elhunyt édesapja Dalos Elek magyar honvédelezredes volt, aki a szabadságharc idején Pétőfi Sándorral Bem tábornok szárnysegédje volt. Avarffy Ferencében dr. Avarffy Elek orvos, magyar nemzetgyűlési képviselő édesanyját gyászolja. Temetése szombat délután lesz a felső temető halottas házából.

Wechsler Ede széles körben nagy tiszteletnek örvendett aradi lakos szerdán 83 éves korában meghalt. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

Tabak Antal szigorló orvos, Friedman barátja hasonlóképpen. vallott az éjszakai kirándulásról. Kring Miklós ügyész szerint a provokáló fél Huszár volt, akinek intelligens ember létére nem lett volna szabad törrel járni az uccán és énekelni, tehát nem védekezhet a jogos önvédelemmel. De a támadó felek kétségtelenül Friedman és Tabak voltak. Huszár védője ellenben azt állította, hogy tulajdonképpen zsidó fiatalok énekeltek az „Erger-berget“-t. Otromba hazugságoknak nevezte Friedman védőkésését, hogy Huszár támadta meg őt. Az elnök felszólította a védőt, hogy ilyen kifejezéseket ne tartózkodjék. Gál Jenő, Friedman védője szerint az eset Kultur-Magyarországon nem volt elképzelhető. ahol felekezeti egyenlőség volt és tisztelték a törvényeket. Többször mondogta azt, hogy megtiltsák a hazát szeretni. Hibáztatva, hogy nem támadt fel Huszárt, hanem az orvos, amikor sebesült állapotát látta és nem stett segítségére. A vád és védőbeszéd elhangzása után a bíróság dr. Huszár Csaba szigetvári orvost, aki Friedman Ernőt bonckéssel megszurta a szándékos emberölés vádjával felmentette és jogos önvédelem esetét állapította meg. Ezzel szemben Friedman Ernőt 2 hónapi és Tabak Antal orvost 3 hónapi fogházra ítélték, az indoklás szerint azért, mert az elítéltek Huszárt megtámadták és Huszár csak védekezett. Az ügyesség és a védők fellebbeztek.

Társulatok bejelentési kötelezettsége Aradon. Az aradi törvényszék elnöke a nagyközönség tájékoztatására a „Monitorul Oficial“ al orasului Arad“ és a „Gazeta oficiala a județului Arad“ hivatalos lapokban közzétette, hogy a 452 számú királyi dekrétummal szentesített és a f. é. február 6-án keltezett 27. számú Monitor Oficial-ban közzétett jogi személyekre vonatkozó törvény értelmében, valamennyi magánszemély által alakított és létező, valamint a megalakítandó egyesületeknek (társulatoknak, egyleteknek) és alapítványoknak a fentebb megnevezett törvény szerint kell eljárniuk és ahhoz alkalmazkodniuk. Az e törvény szentesítése előtt megalakult egyesületek a nevezett törvény 2. szakaszában foglalt rendelkezés értelmében tartoznak bejelenteni a törvény szentesítésének keltétől számítva 6 hónapon belül a törvényszék 73. számú irodájában azt, hogy milyen jogcímen és alapon nyerték jogi minőségüket. Tartoznak ugyancsak benyújtani alap szabályait, vagy az alakulásra vonatkozó irataikat, valamint a törvényben előírt és megkövetelt okmányait is.

ATLAS.

Az eddig bemutatott kalandor filmek között a legizgalmasabb. I. rész péntek, szombat és vasárnap az

URANIA-ban.

Ma tartják a vámrevíziót. Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb gazdasági tanács legközelebbi ülését ma este fogja megtartani a vámrevízió ügyében.

Eljegyzés. Özv. Oggolder Gyuláné Etta leánykáját eljegyezte Bahner István Arad. (Minden külön értesítés helyett.)

A komlósi esperes merénylője. Nagykomlóson március 16-án dr. Cioroban Péter gör. kat. esperes ellen revolvermerényletet követte el. A csendőrség letartóztatta Hercovi Vaszilie tizenkétéves fiút, aki beismerete, hogy ő követte el a merényletet, mert szerelmes volt az esperes cselédjébe és megkínozták neki, hogy a házhoz járjon. A merénylő fiút a timisoarai ügyesség fogházába szállították.

Háromszázéves temető. Timisoara közepén. Temesvár-Gyárvárosban, a Hungária-fürdővel szemben levő bolgár kertészetben ma délután munkaközben egyik kertész negyven centiméterrel a föld színe alatt emberi csontokat talált. Először azt hitték, hogy valami bűntény maradványai kerültek napfényre és értesítették Liuba Valér rendőrprefektust és Gutu detektióvönököt, akik megjelentek a helyszínen. A további ásnál nyolc emberi koponya, lábcsontok és épségben levő emberi csontvázdarabok kerültek felszínre. A csontvázak mellett több régi pénz, azonkívül nyolc darab 1638-as dátummal ellátott arany éremrendet és több 1549-es évszámmal ellátott ezüstérmét találtak. Az érmeket és a pénzt a muzeumba szállították. A talált emberi csontokat pedig a temetőben fogják elföldelni. Valószínűnek tartják, hogy a talált emberi csontok helyén valamikor temető volt.

Per egy örökség körül. Az aradi törvényszék polgári tanácsa ma örökségi keresetet tárgyal, amelyet Lazaruc Lázár cébei lakos adott be a bírósághoz. 1916-ban meghalt Lazaruc Tivadár cébei gazda, aki vagyonát Ádám, Péter és Zaharie fiaira hagyta. A végrendeletben kijelentette, hogy Ádám nevű fiát már kielégítette. Az örökség akkori értéke, körülbelül huszeder korona értékű ingatlan és ingóság volt, ami ma több mint félmillió lejt ér. Lazaruc Ádám keresete szerint, jelentősebben kisebb részt kapott, mint testvérei és ezért örökségrészenek kiegészítését kérte. A bíróság bizonyítékok kiegészítése céljából elhalasztotta az ügy tárgyalását. A bírósági döntést jogász körökben nagy érdeklődéssel várják, mert kérdéses, ha a bíróság megítéli az örökségrész kiegészítését, milyen értékben ítéli meg.

Kilényi Edward a filharmonikus hangverseny szólistája. Kilényi Edward Liszt Magyar ábrándját fogja március 31-én az aradi Kulturpalotában zongorán előadni. A tizenhároméves Kilényiről hasábkön át írnak az amerikai újságok. Ő az a nagy fenomén, ki az amerikai csodagyerekek versenyében első díjat nyert. Jegyek Scherhagnál Aradon.

Országos birközverseny Arad város bajnokságáért március 23-án vasárnap az AMTE. rendezésében a Munkás-Otthon nagytermében. Előmérkőzések délelőtt 9 órai kezdettel. Döntőmérkőzések kezdete este 8 órakor.

FREDERICUS REX
ma utóljára
az **APOLLO-ban**

Purimball Guraheoncon. Guraheonc—Brád vidékének aranyfűszaga március hó 22-én a Havas-féle vendéglő termében nagyszabású jótékonycsú jelműzes purimballt rendez. Éjféli műsor Kiss Anny táncianárnő, cigányzene és jazz-band közreműködésével. Vendégeket szívesen lát a rendezőség. Jelműz nem kötelező. A jövédalem felét cionista alapra, másik felét a román iskolakönyvtár javára fordítják.

Állami vételek arany és briliáns ékszerekben Waldmannál. Pista Avram Iancu (Szabadság-L) 14 — Az aradi Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak bálja március 22-én, szombat este 9 és fél órai kezdettel a Fehér Keresztben.

Hirdetések

az összes helyi, belföldi, valamint külföldi lapok és folyóiratok részére, ugyszintan előfizetéseket felvesszünk. :: Olasz lapok naponta kaphatók. :: Utjavelek vízmozgatását szíveségből vállaljuk. :: Divetiapok szolid árak mellett nagy választékban kaphatók. 1718

LÖBL-hírlapiroda, Arad, Apolloval szemben

Egy konzul visszaélései.

(Visszahívták a bucaresti canadai konzulátus teljes személyzetét.)

Bucurestiből jelentik: Pár héttel ezelőtt megjelent Nagyváradon a canadai konzul és az N. Brück hajóstársaság feleki-uccai irodájában felintotta diplomáciai szállását. Canadai vizumokat osztogató Edmond Lang canadai vizum-officer, Reichbach ur, az N. Brück-cég bucaresti vezérigazgatójának társaságában. Canadába utazók most boldog-boldogtalan, mert oda nem kell bevándorlási engedély, mint az északamerikai Egyesült Államokba.

Szokatlan volt, hogy egy diplomáciával megbízott utazhat az országban és vizumokat osztogat. Még szokatlanabb volt, hogy a canadai meghatalmazott egy hajóstársaság irodájában székelt és senki másnak nem adott vizumot, csak az N. Brück-cég utasainak.

Az pedig, mint a canadai konzul ur elutazásának napján tudtunk meg, mindenkit meglepett, hogy a 10 dolláros vizumért hisze keny magyaroktól 25 dollárt szedtek a hajóstársaság emberel.

Nagyváradon két nap alatt mintegy 800 utlevelet vizumoztak le, darabját 25 dollárért. Minden vizumon 15 dollárt kerestek és ebből az összegből tették ki minden bizonynyal a canadai konzul ideutazási költsége is.

Az így előálló többlet 12.500 dollár, ami két millió lejtnek felel meg.

A canadai konzul váradi kirándulására a fentiek szerint nem fizetett rá az N. Brück-cég sem. — Most azután váratlan érdekes fordulat állott be az ügyben. Mint bucaresti tudósítónk jelenti

a canadai kormány visszahívta a konzulátus egész személyzetét és ezertül nem lesz Bucarestben vizumadásra jogosított canadai konzulátus.

hanem a nyugati kikötőkben lesznek vizumozó állomások. Ezzel elejét vették a nagy méretűeket öltöz canadai kirándulásnak.

Közgazdaság.

= Bécsi milliárdosok nagy vesztesége a francia frankon. Feltűnést keltező bécsi jelentés arról számol be, hogy a francia frank újabb emelkedésével, a bécsi milliárdosok óriási veszteségeket szenvedtek. Ezek között van Bosel, Cyprut és Feingold is, a három kontreminőr, akik arra spekuláltak, hogy a francia frank esésében az osztrák és magyar korona és a márka sorsára jut. A bekövetkezett frank emelkedéssel sok milliót veszítettek. Nálunk Aradon és Timisoarán is kísérleteztek a „nasolok”, azonban a frank itteni kontreminőrei kellő időben kiléptek és így nagyobb veszteséget nem szenvedtek.

= **Aradi adótárgyalások.** Az aradi pénzügyigazgatóságon a speciális adókvetető-bizottság március 30-án a következők adóit tárgyalja: Fertig József, Vándor Bertalan, Schwarz Albert, Schreyer Viktor, Olesinger Viktor, Guttmann Oszkár, Dema Gusztáv, özv. Kohn Arminné, Fischer Arthur, Brata Joan, Oppenheimer Rudolf, Fodor V., Klein B. Vilmos, Kohn Jenő és Schwarz Alajos Deák Sándor, Friedmann és Társa (textil), Weinberger Lipót, Braun Lajos, Andrényi Kálmán utóda (pezsgő), özveg. Aufricht Miksáné, Menhardt György, Steiner Testvérek, Szikvizgyár (Strada Consistorului 22.), Engel József, Kohn Vilmos és József. 31-én: Szalpeter Fülöp, Winternitz Jenő, Schenk Rudolf, Brevillier és Co., A. Urban & Söhne, Wien (csavarbehozatal), Wiesel Jenő, Öry Zoltán, Markovits Mayer, Gottlieb Adolf, Nemes Géza, „Sanitas” (Pogány és Társa vegyszertári laboratórium), Reismann Jenő, Kálmán Adolf, Hajduska Marcell, Reiner György és Társa, Gutt Testvérek, „Idet” szállítási vállalat, „Pallas” kereskedelmi iroda, „Carbunia” (Miklósi, Földes és Flaum), „Amidon”, „Haurik” (nyakkendőgyár) E. Hartmann, Markovics és Lippe, Ablonczy József, „Belga-Romana” ügynökség, Carol Lassen, (szállító), dr. Földes és Hehs.

Helyi valutáarak. (Március 20.) Francia frank 9.80, svájci frank 33.30, dollár 194, dinár 2.40, szokol 5.60, lira 8.30, angol font 8.28. **Kifizetések:** Budapest külföldi 370, belföldi 450, Bécs 370, Prága 5.55, Zürich 33.20, Milano 8.27, Páris 9.70, Newyork 193, Belgrád 2.35, London 8.25.

Zürichi zárlat. (Március 20.) Amsterdam 214.25, Newyork 578.50, London 2481, Páris 29.30, Milano 24.85. **A többi változatián.**

Bucuresti térszázalék. (Március 20.) **Kifizetések:** Páris 9.92, London 833, Newyork 195, Milano 8.30, Zürich 33.25, Bécs 0.0027, Prága 5.55, Budapest 0.0022. — **Valuták:** Napoleon 725, léva 128, török lira 0.98, angol font 810, francia frank 9.80, svájci frank 33, lira 8.10, drachma 2.90, dinár 2.30, dollár 191, lengyel márka 0.00020, osztrák korona 0.0027.50, magyar korona 0.0022, szokol 5.40.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Március 20.) Belgrád 906—995, Bucuresti 420—440, London 334 ezer 050—344050, angol font 334 ezer 650—344650, Milano 3345—3445, lira 3375—3475, Newyork 77900—80200, dollár 78200—80500, Páris 3945—4065, francia frank 3975—4095, Prága 2255—2330, Bécs 109.80—113.10, Napoleon 269300. **A takarékkorona ártolyama 116.**

Aradi mozi hírek.

* **Pénteken utoljára kerül vetítésre** a nagy történelmi dráma: Fridericus Rex, mely napok óta Arad érdeklődésének központjában áll. A kép csodálatos rendezése, művészi tökéletessége bámulatba ejti a nézőt. A porosz trón hatalmas urának minden kegyetlenségét, erőszakosságát művészi formákban vonultatja fel a mesteri rendezés, melyben különös erővel támad életére a császár és fia közötti nagy ellentét. A film minden mozzanata izgalmas, érdekfeszítő.

* **Amerika és Európa nagy metropolisaitól az indiánok rejtélyes világába viszi a nézőt az 'Atlasz' című nagyszabású filmujdonosság, melynek első részét pénteken, szombaton és vasárnap vetíti az Uránia mozgószínház.** Mario Antonia, a darab főszereplője ideális szépségű artista, aki bravuros mutatványai mellett értékes művészi alakításával ejti bámulatba a nézőt. A 2 részes kalandor drámában az utóbbi idők legszenzációsabb filmprodukciói vonulnak fel, izgalmas kalandorhajszákat, melyek a föld legszebb vidékein játszódnak le.

A szerkesztésért felelősen:
KÓCSY JENŐ
felel.

Cenzurat: Prefectura Județului.

NYILTER.

ÉRTEŚITES.

Tisztelettel közöljük a n. é. sörfogyasztó közönséggel, hogy — Reusz Sándor cégen kívül, mely már 28 éve képviseli gyárunkat Aradon s ezen idő alatt mintaszerű berende-

zésével és üzleti szellemével úgy a n. é. sörfogyasztó közönség, mint a mi teljes meglegedésünket kiderítette — a jövőben Oppenheimer Reusz ur kitűnő hirmévének örvendő sörraktára is a mi söreinket fogja árúsítani.

Minthogy Oppenheimer Reusz ur sörraktára szintén elsőrendűen van felszerelve és bevezetve, avval a tudattal kérjük a n. é. sörfogyasztó közönség további szíves pártfogását, hogy — miután közkedvelt „Casino”, „Corvin” és különleges söreink Arad két legnagyobb és legtekélyesebben berendezett sörraktárában kerülnek eladásra, — söreink kifogástalan árúsítása és a n. é. közönség legelőnyösebben való kiszolgálása minden tekintetben biztosítva van. 1712

Tisztelettel

TEMESVARI SÖRFÖZDE R. T.

Balassa Adolfné szül. Wechsler Regina a saját, valamint férje Balassa Adolf, leánya Darányi Oszkárné szül. Balassa Irma és férje Darányi Oszkár s az összes rokonság nevében is a fájdalomtól megtörve jelenti, hogy a szeretett jó apa, nagypapa, após, testvér és rokon

Wechsler Ede

munkás életének 88-ik évében március 19-én elhunyt.

A drága halott hült tetemei március 21-én d. e. 10 órakor fognak Aradon, a Str. Marasesti 8. (Kossuth-ucca) sz. házból az izr. temetőbe kísértetni.

Emléke örökké élni fog!

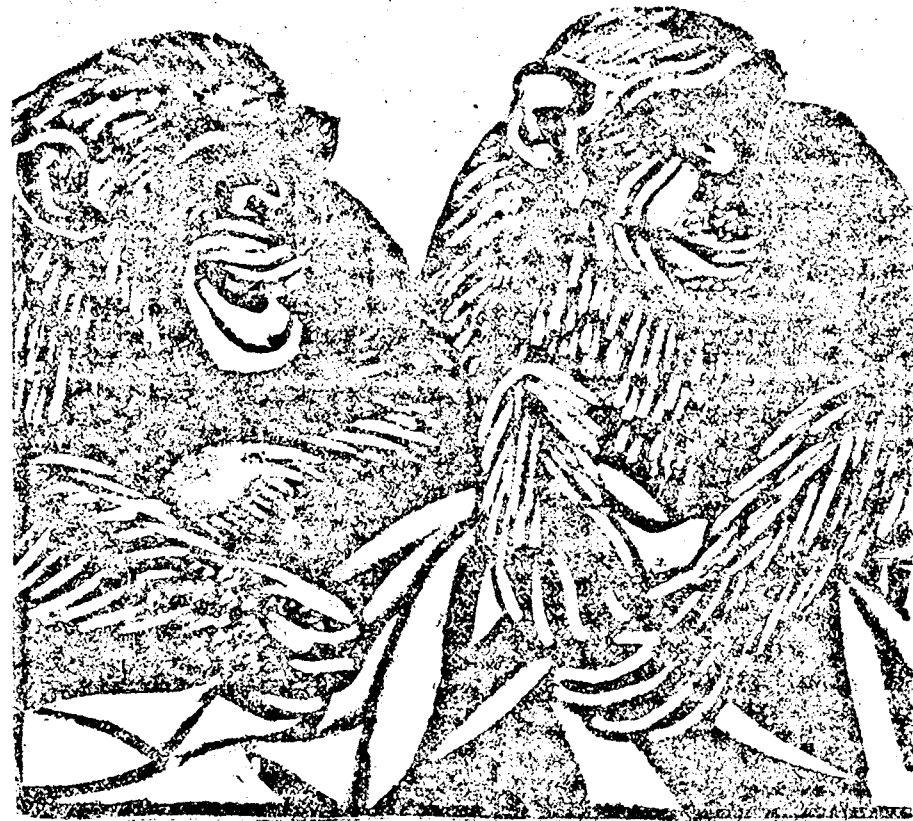
Arad, 1924. március 21.

Steiner Éva, Mellinger Regina
Klein Róza testvérei. 1727

APOLLO színházban

I. rész, szombat, vasárnap, hétfő, kedd.

Rendés helyárakkal

Dzsungel csodái

Hatalmas film, mely a titokzatos dzsungel rejtelmait hozza elénk.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Horgoló

és kötőpamut, cernák, gombok, szalagok legelőnyösebben:

HELLAS

harisnya üzletben, ARAD, Lutheránus templom mellett. III

ÉRTEŚITES.

Miután Pinter János volt kifutóm tőlem kilépett, semminemű felelősséget érte nem vállalom.

Ööllner Antal
férfiszabó Arad.
1734

'Az "Aradi férfiszabók szindikátusa" fájó szívvvel jelenti választmányi tagjának

Gianotti Nándor urnak

korai elhunytát.

Mi megértő szaktársai, az össziparosság pedig jóléti intézményeinek kitartó, önzetlen katonáját vesztette el.

Emlékét kegyelettel, munkásságát példaadásul fogjuk megőrizni.

Pénteken, e hó 21-én d. u. 5 órakor végbemenő végtiszteletén testületileg veszünk részt. 1735

Üzlethelyiséget keresők figyelmébe!!!

Főtéren a Központi szálloda közepén, 16604 íben, üzlethelyiség berendezéssel, feltűnő olcsón eladó. Megbizott: Haasz-Iroda, Arad, Str. Románului 5. Zrinyi-u.

Malomvevők figyelmébe!

Műmalom 50 HP. Diesel-motórral. — Műmalom 60 HP. Diesel-motórral. — Gözmalom 5 járatu, 9 község központján olajmalommal. — Műmalom 7 járatu, 50 HP. nyersolaj motórral, olajmalommal. — Henger-malom 35 HP. szivógáz-motórral. — Kisebb gőzmalomok, mind legjobb buza-termő vidékeken, lakóházakkal, gazdasági épületekkel, kedvező fizetési feltételekkel eladók. Megbizva: HAASZ-IRODA Arad, Strada Románului 5. (Zrinyi-ucca.) 16.054

Biztos egzisztencia

Vendéglő óriási italfogyasztással, legforgalmasabb útvonalon, elősmert kitűnő üzlet, hosszabb biztosított bérszerződéssel, előnyös árban sürgősen eladó. Megbizva: Haasz-Iroda, Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca.) 16.054

Biztos tőkebefektetések!

Legforgalmasabb útvonalon üzletház, 40 éve fennálló fűszerüzlettel, Italmérséssel, óriási forgalommal, kényelmes lakással. — Emeletes bérház 2 üzlethelyiséggel, villanyos állomás közelében, 400 ezer lejért. — Emeletes és földszintes bér-és magánházak a város összes részében. — Gazdálkodásra alkalmas házak, kertek házak, mind elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal 150 ezer lejűl 2 millió lejes árakban eladásra állandóan előjegyezve. Megbizva HAASZ ALBERT ingatlanforgalmi irodája Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca.) Ahol az eladó ingatlanok előjegyzése, vagy bármilyen felvilágosítás díjtalán. 16.052

Akt képek!!!

Egy sorozat 90 képeslappal és egy katalógus sok lenyomattal csak 100 Lej, a pénz előzetes beklüldése ellenében. OTTO STARY, Wien, XX-37.

ZAB

ismét kapható:

Gárdos és Bornstein

10092 cégnél, ARAD, Str. Eminescu 8

KÉKKŐ

(RÉZGALIC)

Garantált 98-99%.

lei 25.— 10091

Viszonteladónak árendédmény!

SAMUIL GUTTMANN.
ARAD.

Legújabb párisi és bécsi tavaszi felöltő-, kosztüm- és ruhaujdonságok megérkeztek György Menyhért

női divataruházába Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 14-24. Minorita palota előtt. 1450

Szabott árak, pontos kiszolgálás! / Eredeti modellek! / Kérem kirakataim megtekintését! / Elárúsítás csak is kicsinyben!

Pró hirdetések

Ingatlan.

KERTÉSZET, komplett berendezve, 3 füvegházzal, melegvízű ablakokkal, növényekkel, megfelelő területtel és saját vízvezetékkel, olcsón eladó, vagy bérbeadó. Arad, Calea Aurel Vlaicu 18-32. 1652

MICALĂCA-NOUN (Ujmiklakán) Attila-u. 17. számú ház olcsón eladó. 1721

ARAD, belvárosi magánház 4 szobás elegáns uri lakással, egy kisebb bérház nagy udvarral eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1716

SZOLÓ Covasintón (Kovaszintón) 2 és 1/2 kat. föld, nagy kőháza, 3 szoba és mellékhelyiségekkel, külön épület, istálló kocsiszin, teljes felszereléssel és berendezéssel cirka 100 Hlt hordóval eladó. Bettelheim-ügynökség Arad, Piața Imperatorul Traian (Attila-tér) 1-2. I. em. 1717

ARAD Strađa Consistorului (Batthyány-uccában) Arad egyik legszebb uri magánháza, öt parkettás szoba, elő, fűrdő, cselédszobával, nagy pincével, házmesteri lakással, istálló, kocsiszinnel, eladó. Megbizott Uranus ingatlanforgalmi iroda Arad, főpostával szemben. 16.014

VINGÁN, gépjáratu vízimalom, állomáshoz közel, kétszobás lakással, 323 öl telekkel, 70.000 lejért eladó. Megbizott Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.014

Üzletek.

FÜSZERÜZLET berendezéssel kiadó. Erdeklődni Arad, Str. Cuza Vodă (Thököly Imre-ucca) 44. 1703

PĂNCOTĂN (Pankotán) főtéren fűszer, rövid áru üzlet elköltözés miatt olcsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1722

KORCSMA forgalmas helyen lakással eladó, azonnal átvehető. Értekezni a háztulajdonosnál. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1730

Különfélék.

ELVESZETT egy karika kulcs Arad, Calea Banatului (Asztalos Sándor-uccától) Strada George Lazar (Simonyi-uccaig.) Kéretik a becsületos megtaláló, adja le Kelet hírlapirodában Arad. 10.032

Pró hirdetések folytatása a 8-ik oldalon.

Világítószámlapok kitűnően beszabályozott nagyon olcsó zseb és ébresztőórák kaphatók: **Reiner Józsefnél,** Arad, a Lutheránus templom mellett. 1681
Aranyat, ezüstöt magas áron bevált!

Háromszobás

feltétlen modern urilakást keresek a város központjában. :: Megkereséseket „Modern” jellegűre

a Kelet hírlapirodába Arad kérek.

Erős W. D. BENZINTRAKTOR kifogástalan karban azonnal, jutányosan eladó. Bővebbet: **Székely és Társai**, Budapest, Liszt Ferenc-tér 4. :: „Rader” No. 1185

Banca agricola și industrială din Păncota s. p. a. — Pankotai gazdasági és iparbank r. t.

CONVOCARE

Banca Agricola și Industrială din Păncota S. A. I și va ținea

la XV-lea Adunarea Generală Ordinară

la 30. Martie 1924. la orele 11 a. m. in localitatea bancii la care st. acționarii prin aceasta sunt invitați a lua parte,

OBIECTE:

1. Esmiterea aor doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
  2. Raportul direcției și a comitetului de supraveghere de dupa anul de gestiunea 1923. tot o dată staverirea bilanțului și decidera a supra distribuirea profitului.
  3. Modificarea a §§-ilor 5, 11, 29, 30, 40, 52 din statute.
  4. Plenipotentarea direcției stramutările sau modificările eventual pretiuse din partea judicatoriei, a face in cercul său de activitate.
  5. Alegerea presedintului, pe 6 ani.
  6. Alegerea 6 membrilor din direcțiunea pe 6 ani.
- Rugăm acționarii, cari viesc a participa la adunarea generală să depună acțiile ori reversul despre elocarea lor la alte bănci, la cassa institului nostru cu una ziua înainte de adunarea generală

Bilanțul examinat prin Comitetul de supraveghere cu raportul a comitetului aceasta să afiseaza 8 zile inaintea adunării generală in localitatea institutului. Păncotă, la 17 Martie 1924

DIRECTIUNEA.

Activa. — Vayon. Cont-Bilanț la 31. dec. 1923. — Merieg-számila 1923. dec. 31. Pasiva. — Teher.

Cassa in numerar — Pénzkészlet —	512515	85	Capital fundamental — Részvénytőke		1500000
Capitale etocate alte bănci — Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék —	42418	43	Fonde de rezervă — Tartalékalap —	814228	98
Cambii: — Váltók:			Fond special de rezervă — Külön tartalékalap —	66802	79
asigurate cu ipoteca — jelzálogilag biztositva	1098750		Fond de pensiuine — Nyugdíjalap —	81191	21
cu garanție — kezesség mellett —	2047619	84	Fundațiunea Mihail Mahler — Mahler Mihály alapítvány —	1500	
Imprumuturi hipotecari — Jelzálog kölcsönök		8340	Cambii reescomptate — Visszeszámlított váltók —		1662825
Imprumuturi pe cont. curent — Folyósámila kölcsönök		2083934	Depuneri: — Betétek:		
Imprumuturi pe efecte — Értékpapir kölcsönök		26030	pe libele — betétkönyvecskére —	2624180	01
Depositi de măruri — Áru készlet —		925620	pe cont. curent — folyósámilára —	245519	18
Efecte proprii — Saját értékpapirok		98303	Contribuție restante la depuneri —		9242
Efecte de fondul de pensiuine — Nyugdíjalap értékpapir —		927	Hátralékos betétamatació		40236
Imobile: — Ingatlan:			Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék —		50
Casa institului — Intézeti ház —		150000	Depozite (cautiuni) — Letétek (óvadékok)		83000
Requisite pivnitéi de vin — Borpinceberendezés —		180000	Interese anticipate — Előre felvett kamatok —		117924
Depozite (cautiuni) — Letétek (óvadékok) —		85000	Profit: — Nyereség:		
Interese anticipat solvite — Előre fizetett kamatok —		38908	Transpus din anul trecut — Áthozott múlt évről —	9256	14
			Din anul 1923. — 1923. évi nyereség	538068	45
		7293971			545321
					59

Păncotă, 1923. decembrie 31.

Szabó Carol, m. p. casar — pénztárnok.

Gherba Gusztáv, m. p. director executiv — vezérigazgató.

Fleischer Julius, m. p. contabil — könyvelő.

DIRECTIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Angelina Josfi, m. p. director — igazgató. Fratila Ioan, m. p. director — igazgató. Barsa Ludovic, m. p. director — igazgató. Gombos Antonie, m. p. director — igazgató. Dufek Colosuan, m. p. director — igazgató.

Accest cont de bilanț conform statutelor și legii lam examinat și lam affat corect. — Ezen mérleg-számilát a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Beamter Edmund, m. p. presedinte — elnök. Tripon Ioan, m. p. Hozza, Armanu, m. p. membri — tagok. 10.032

Schiel Testvérek r.-t. Brassó

Temesvári fiók: IV. Herrengasse 2.

Minta és elárúsító raktár mindenemü malomgépek, áttételek és alkatrészek, vizirbinák és motorok, a budapesti Ganz-Danubius gyár hengerezéknek vezérképviselése valamint pótkatrészek.

Műszaki cikk: szitacselyem, (svájci gyártmány) szíjak, elevátorgurtnik és hozzávaló tartány és csavarokkal, faragó szerszámok, faszíjkorongok, textílgépek, gyapjufésűk, gyapjutépők szövőszékek.

A Michelin-cég auto-pneumatikjai (Cablé mixte). Ugy az autókészvetítőknél, mint a kereskedőknek és viszonteladókknak legelőnyösebb árakon, mert fiókunk a leghíresebb autogummi-cég képviselője. 349

Keresetnek

szóló munkára:

Mérlegmunkások (waagemacher), **Mérlegtányér sajtológok** (waschalendrusker), **Vasöntvény készítő** (Eisenguss-schleifer).

Csak elsőrendű, teljesen képzett munkások jelentkezzenek az

„INDUSTRIA” mérlegraktaránál Muresel (Zsigmondháza). 16024

Kisiparcsok butorvállalata Aradon Str. Eminescu földszintes raktárhelyiséget lehetőleg Aradon a Str. Eminescu (Deák F.)-uccában.

Tavaszi felöltő- és ruhanidonságok megérkeztek Plesz Gyula női ruhaárúházába

Arad, Str. Col. Pirel 3. (Vörösmarty. u.), a színház hátsó bejáratával szemben. Kérem a címre ügyelni!

Apró hirdetések.

Levelezés.

BUDAPESTI uriaszony társaságba bevezetné, esetleg férjhez adná vagyonos család leányát. Anyátlan gyermek meleg otthont nyerne. „Comme il faut” jellegére az Aradi Közlöny kiadójához kérék. 1732

Alkalmazás.

KINDERPFLEGERIN, unbedingt verlässliche, zu 1. und 3. Jährigen Kinder wird gesucht. Schriftliche Offerte befordert Savoy Bureau Arad, Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 32. 136

GÉPIRÓNÓT, ki könyvelésben és pénz tárkezelésben jártas; lehetőleg német és román nyelvismerettel, keresek azonnalra. Ajánl. tokat Savoy-iroda továbbít Arad, Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 32. 136

A PANCOTAI „HANGYA” SZÖVETKEZET a vas- és fűszorszakmában jártas komoly és önálló üzletvezetőt keres. Román, német nyelv tudása megkívánatik. 1699

KÖZÉPKORU nő szakácsnőnek ajánlkozik azonnalra. Címe az Aradi Közlöny kiadójában. 1700

JÓ írásu, intelligens, középiskolát végzett leány alkalmazást nyer a Vojtek gyógytárban Arad. 1710

FEHÉRNEMŰ varró nő hához ajánlkozik. Vidégre is megy. Címét az Aradi Közlöny kiadójába kérék. 1725

SZOLID leány minden szobaleánynak felvétetik. Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 3. I. emelet. 1723

Megnyilt Menczer Oszkár női confectio üzlete

ARADON, Bul. Reg. Ferdinand 40.
(Aradana épület)

Ruhák, pongyolák, bluzok,
aljak és női fehérneműek

10034

olesó árban kaphatók.

Mérik utáni rendelések izlésesen készülnek.

SZOBAINASNAK és szakácsnőnek gyermektelen tisztességes házaspár felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15.024

IDŐSEBB, intelligens német, keresztény nő, aki négytagú család háztartását perfectül vezetni tudja, megbízható, takarékos, azonnali belépésre kerestetik vidékre. Havi fizetés 600 lej. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15.024

NEVELŐNŐT keresek 13 éves leánynom mellé, aki franciául és zongorázni tud. Jó bánásmód. 1500 lej havi fizetés. C. Stefanescu Zanoaga Slatina. 15.024

PERFECT német gyors és gépirónó, ki románul is beszél, megfelelő állást keres azonnali belépésre. Címeket „Perfect” jellegére Kelet hírlapjához Arad kérék. 10.032

ÜGYES szobaleány április 1-re kerestetik. Pick Ernő Arad, Piata Avram Iancu No. 2. 1728

Lakás.

FÉRFI alkalmazottunk részére egy rendezet butorozott szobát keresünk. Ingusz dobozgyár Arad, Str. Garagiale 7. 1693

Vétel és eladás.

SZALONGARNITURA, egy kertgarnitúra eladó Arad, Strada Románulul (Zrinyi-ucca) 18. házmesternél. 15.024

TÖBB SZÁZ évfolyam bekötött folyóirat és nagy tömeg hangjegy olcsón árú sítatnak ki Kerpelnél Arad. — Ugyanott kölcsönkönyvtár is. Telefon 385. 878

INTERZSIAS fekete szalon asztal, hintaszék szmirna terítővel, futó és egyéb szőnyegek, scheslon terítő, klub garnitúra, szalon és háló berendezések, csillárak, butorok, 6 személyes ezüst evőeszköz, függönyök, női ruhák és kabátok,asztalnemű, gyerekasztal és bioilli, dísz tárgyak stb. eladók. Arad, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

HIMZSEK, csipkék, harisnyák és rövidárúk legnagyobb választékban Hoffmann Sándornál Arad. 1715

REUMA szesz, kitünően bevált szer köszvény, csusz, idegzésába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszertár Arad. 54

EGY 8 HP. Nicholson cséplőgarnitúra felszerelve eladó. Cim Manga József Szentpál-pusztá. 1714

PERZSA és egyéb szőnyeget, butorokat, antik tárgyakat, ezüstműt, fehérneműt, kézműmát, festményeket, dísz tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpites árúk olcsó áron kaphatók. Wiegandfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

RÉVAI Lexikon régebbi köteteit megvesszük. Kelet hírlapiroda Arad. 10.032

FIGYELEM! KI bármilyen ingatlant venni vagy eladni akar, keresse fel Haász-irodáját Arad, Strada Románulul 5. (Zrinyi-ucca) 16.504

NYERS borkövet vesz Irom Arnold Arad, Strada G. Alexandrescu (Bercsényi Miklós-ucca) 39. 1608

UJ gyalpad eladó. Arad, Str. Virginia Hotáran 43. (Erzsébet-ucca 8.) sz. 1733

MEGÉRKEZTEK

a legújabb tavaszi női felöltők,
kosztümök, női és férfi
ruhaszövetek nagy
választékban!

ARADÓ GYULA

divatárúháza Aradon.